Ч. 136. Чернівцї, недїля дня 14. (27.) листопада 1904 р. Річник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адмiнiстр. i експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

„Руска справа“.

Руска справа, та безперервна скарга покликаних представителїв нашого народу на упослїдженє і покривдженє Русинів також і в к о н с т и т у ц ї й н і й австрийскій державі, скарга на те, що коштом Русинів заспокоює центральне правительство неоправдані аспірациї иньших австрийских народів, тягне ся червоною ниткою через десятки лїт австрийскої історииї від хвилї, як ті представителї стали справдї уважати своїм обовязком в и б о р о т и для Русинів становище, яке їм в державі після основних законів н а л е ж и т ь с я.

Коли сего до тепер ще не осягнено передовсїм в Галичинї, де Русинів прямо віддано на ласку й неласку польскої шляхти, то богато винна сему й неодноцїльність дотеперішної рускої полїтики. Розбитє невеличкого парляментарного руского заступництва на ріжні клюби та партикуляризм мусїли відбивати ся иа успіхах руских заступників як найгірше.

В виду того являла ся одноцїльність акциї руских послів конечною, щоб „руска справа“ перестала бути квестию одної провінциї а стала раз квестиєю державною, із якою міродатні круги мусїлиб числити ся. Розуміє ся, що основою такої спільної акциї мусять бути справи першорядні, постуляти найважнїйші для всїх австрийских Русинів, а рівночасно відповідаючі вимогам часу. Чим ширші верстви мають найти узглядненє своїх інтересів в якійсь програмі, тим загальнїйші постуляти мусять бути єї основою, а справи другорядні мусять зійти із дневного порядку.

Обявом отсих думок були безперечно два послїдні з'їзди руских послів і їхна заява, яку подали ми в однім із попередних чисел і відповідна до неї промова пос. Романчука в радї державній, на яку вже й відповів през. мін. др. Кербер.

Буковиньско-рускі посли приступили радо до злуки з галицко-рускими послами ради здобутя красшої долї для всїх австрийских Русинів, помимо відмінних обставин, в яких вони живуть на Буковинї, помимо що їх відносини до центрального правительства як кермуючих на Буковинї є прямо противоложні відносинам Русинів у Галичинї. Що буковиньскі Русини не забували про тяжкий угніт своїх братів в Галичинї, на се доказ хочби промови руских послів, якими вони витали на Буковинї д-ра Кербера, що викликували сик ненависти у всїх споконвічних ворогів руского народу.

Сполука всїх руско-австрийских послів, які увійшли до законодатних тїл вибрані вільними голосами руского народу є подією вельми важною, дарма що опінїя рускої суспільности а передовсїм в Галичинї єї належно недоцїнює...

Перша енунціяция речника нового клюбу в парляментї вже стрінула ся із відповідию австрийского премієра (гл. Рада державна). Хто належно оцїнює полїтичні подиї та завдасть собі труду, щоб порівнати теперішну відповідь д-ра Кербера із давнїйшими, у яких галицко-руских опозицийних речників стало відсилано без розбору із „мнимими“ (!) кривдами перед форум галицко-польского соймового трибуналу, де малиб винні виступати як судиї — мусить хиба добачити зміну тону в премієровій бесїдї. Чогось надзвичайного від австрийского президента мінїстрів в даних обставинах надїятись було годї, хиба хто загалом вірить в чуда...

Коли дїяльність руских послів має бути успішна, то вони мусять найти піддержку у своєї суспільности, яка повинна отту свою солїдарність проявити, не полишаючи послам відогравати евентуально ролю ґенералів без війска, або навіть кидаючи їм під ноги колоди таки у орґанах тоїж партиї, до якої ті посли належуть і на якої проґрамі вони до законодатних тїл кандидували. Можна мати ріжні бажаня до послів, але не треба сего нїколи забувати, що нїхто з них не може бути чим иньшим як він є. Певна річ, що дїяльність послів є предметом публичної оцїнки, але й сего не слїд забувати, що с а м е лише критикованє послів підкопує їх кредит не лиш у своїх але нївечить їх значінє супроти чужих!

Ще одно. До злуки приступили посли ріжних партий. Із сею хвилею евентуальне витяганє давнини на порядок дневний булоб непростимим нетактом, сьвідомим шкодженєм справі цїлого руского народу.

Недовіре, нельояльність і надмірна неумістна критикоманїя, се перші хиби, які мусить викорінити в собі руска суспільність, коли т. зв. „руска справа“ має йти красшим шляхом.

Проєкт нових законів.

Правительство предложило радї державній до ухваленя чотири проєкти нових законів, а іменно 1. закон, що змінює постанови про товариства з обмеженою порукою. 2. закон, що змінює приписи про реєстрованє фірм в торговельних книгах. 3. закон про скликанє вірителїв. 4. закон про одвічальність за шкоди нанесені самоходами.

З а к о н п р о т о в - а з о б м е ж е н о ю п о р у к о ю впроваджує зміни analoґічні з постановами закону який істнує в нїмецкім цїсарстві від 30 цьвітня 1892 р. Основною точкою зміни є намір, щоби запровадити в противеньстві до акцийних товариств тип підприємства, опертого не на акциях, як паперах спекуляцийних, але на торжественній умові спільників (акт нотарияльний), яка виключає перенесенє удїлів на иньші особи а дальше кумуляцию значного числа удїлів в одних руках.

Через те можуть і ширші верстви брати участь в торговельно-промисловім руху, хочби з меньшим капіталом. Один удїл буде виносити найменьше 500 кор. До такої удїловеї спілки не потрібно, з деякими виїмками, державної концесиї.

Між постановами нїмецкого закона а предложенем правительства є така ріжниця: Нїмецкий закон не установляє надзорчої ради в тих товариствах, котрі розпоряджають більшим капіталом і більшим числом членів. Проєкт признає також таким товариствам, що мають бути основані, значні полекші податкові і зниженя належитостий від перенесеня.

З а к о н п р о з м і н у п р и п и с і в п р и р е є с т р о в а н ю д о к н и г т о р г о в е л ь н и х має головно на цїли унеможливити нельояльну конкуренцию через закладанє рівноіменних фірм та через дальше веденє інтересу перед фірмою, яка прим. в наслїдок смерти властителя властиво не істнує. В тій цїли впроваджує проєкт докази ідентичности, оголошеня о вписах і вичеркненя в центральнім орґанї мінїстерства і установленя кар за змаганя, щоб обійти закон. Впроваджує ся також зміну при реєстрованю філїї головного підприєм-

НАШ АЛЬБОМ.

Ярослав Весоловський.

Ще раз!...

Ще раз один, однїський раз
струнку твою обняти стать,
в твоїх потонути очах
бездонних та спивати мід
солодкий з коралевих уст
жажду усїм єством моїм...

Ще раз один, однїський раз,
ще нїм розстатись нам прийде
на віки, — я би так хотїв,
хотїв би так, на хвильку хоч
зазнати раю.
А відтак?
Відтак нехай прийде і смерть!...

Іван Діброва.

* * *

> Хто паше свою землю, мати ме що їсти, хто-ж любуєсь у неробстві, глодати ме злиднї. (Книга приповісток Саломонових. Голова 28, вірш 19.)

І день і ніч працює хлоп,
І день і ніч він оре межі поля,
І день і ніч блука за ним
Неначе тїнь, грізна, страшна недоля!

І день і ніч працює хлоп
Та піт крівавий лиє все ланами —
А голод, злиднї, як мара,
Блукають день і ніч його слїдами.

І день і ніч працює він,
Нема часу на хвильку хоч спочити —
А смерть у вікна зазира,
Вмирає з нужди жінка, гинуть дїти.

Лиш в пишних ось палатах тих
Пливе житє безжурне, повне чару
Шампани ллють ся, хор звенить,
А пісня пиру пнесь в гору — під хмару...

Нїхто не зна із тих людий
Про працю, голод, смерти вчасні стуки —
Неробство, карти — се принцип —
І все оттак жиють, не знають злиднів муки!

Чи справдї сьвіт змінив ся вже,
А люд забув на ті слова старинні?
Чи мусять все стоять стовпи,
І люд дїлить на кляси дві противні! —
— — — — — — — — — — — —

І день і ніч працює хлоп
Та піт крівавий ллє він все ланами —
А голод, злиднї, як мара
Блукають день і ніч його слїдами!...
21. XI. 1904.

О. Л.

Моя любов.

(Талї Л.)

Моя єдина, гарна, люба
дївчинонька кохана,
мов та ягідочка прекрасна,
чарівна і румяна —

цїлими днинами щебече
і кляскає руками, —
цїлує ся то знова просить:
„Пустїть мене до мами!“...

Свавільна, — добра, — а весела!...
Сьмієть ся безконечно!
Кождїський погляд її мовить:
„Ми любимось — сердечно“...

Хоч третий рочок роспочала,
все просить ся „на руцї“
Моя кохана, люба, добра!...
Зове мене: пан Юцї...

Франц Михайлів.

Mors.

I. Десь на чужинї я лежати буду
в сїрій могилї і не під хрестами,
коли на сьвітї всї мене забудуть,
як мене змучить туга до безтями...

На гріб мій цьвітів нїхто не положить,
нїхто прощання на гробі не скаже,
як я на себе руку сам наложу,
як моє тїло в домовинї ляже...

Засну і більше не прийде до мене
відьма кощава, що тугою зве ся
давити в груди серденько студене,
бо воно в гробі більше не забє ся,
коли в погідну, вечірну годину
потягну курок, впаде стріл і згину...

II. Лякатись смерти? Чого? Там на филї
просторів серце моє відпочине,
до мене прийдуть веселі і милі
забутя, чару і спокою хвилї...

Лякатись смерти? Чого? Не загине
в друге, хто згинув вже на віки в филї
кому серденько рано море сине
у свою тиху вклало домовину...
Лякатись смерти, як нїяка сила
не зможе серця оживить на ново,
де його чорна розпука зломила...
У мене в грудях є серце студене,
в руцї револьвер, що миттю чудово
душу зболїлу вижене із мене...
16. IX.

III. Лякатись смерти, як занесла
лодка на тихі, грізні скилї
і коли з рук останки весла
пірвали дикі, грізні филї?
Лякатись смерти? Сором, сором
перед самим, самим собою
і сором звать ся божим твором
й не вміти гинути в спокою...

Дарма, підмога вже не прийде
певно скорійш, чим сонце зійде,
а судно вже в глубинї тоне...
Чого чекати? В мозок куля,
серденько з болю охолоне
все закінчить одна лиш куля...
17. IX.

IV. Як моє тїло ляже на чужинї,
як ляже серце, щоби відпочати,
душу забере в обійми крилатий
й полине з нею під блакити синї...
Душу забере в обійми крилатий
вихор й полине понад гори синї,
а я в чужинї буду спочивати —
на віки вічні згине слїд по минї...
І лише думи по менї остануть,
лишуть ся сльози, що так марно лились,
в містичні цьвіти лилеї закляті,
в цьвіти, що навіть в зимі не повянуть
яких не зломлять і вітри крилаті,
що мою цьвітку — житя поломили...
18. IX. 1904.

ства і при перерві підприємства на якийсь час (найбільше 5 літ).

Закон про скликуване конкурсових вірителів хоче усунути обовязуюче до тепер покінчене конкурсу через примусову угоду і впроваджує аналогічно до постанов, обовязуючих в Франції, Італії, Бельгії і т. д. судову угоду поза конкурсом. Щоби уможливити таку судову угоду треба узглядинти особисту вартість довжника і імовірність угоди і закінченя конкурсу в як найкоротшім часі. До такої угоди будуть мати доступ не тільки протоколовані доси купції, але усї особи, які ведуть купецкий інтерес. Правдоподібність угоди залежить від того, чи довжник жертвує найменше 30% покритя.

Одвічальність за шкоди нанесені самоходами установляє засаду, що властитель самоходу ділає на власну одвічальність.

Позаяк самоходи стали знарядом руху, треба проте, щоби властителї самоходів відповідали за нанесені шкоди. Одвічальність відпадає лише тоді, коли викаже ся вина ушкодженого або осіб третих, а також на случай не предвиджених подій (vis major). Натомість відпадає властитель самоходу, наколи або віз був непридатний і не функціоновав як слід, або коли его керманич лихо кермував.

Політичний перегляд.

Нові посли.

По послї бар. Юрію Васильку, якого іменовано членом палати панів, опорожнив ся був мандат з більшої посїлости до ради державної. При доповняючих виборах вибрано дня 24. с. м. послом до ради державної 73 голосами посла соймового д-ра Ал. Гормузакого. — Послом з торговельної палати міста Львова вибрано дня 26. с. м. д-ра Малаховского, президента міста, 24 голосами на 30 голосуючих.

Із ради державної.

На засїданю з дня 24. листопада промовляв посол Кайзер. Бесїдник виказував, як велике заворушене викликало серед Нїмцїв в Австриї розпорядженє правительства в Шлеску. Нїмцї не заслужили на то, щоби правительство користало з парляментарних ферий лише в тій цїли, щоби кривдити Нїмцїв під зглядом національним в ріжних сторонах державы. Бесїдник подав історию основаня славянських рівноправних кляс в Тїшині і Опаві та доказував, що дотичні розпорядженя правительства довели до бурливих демонстраций і численних протестів. Се не перший удар, який завдало правительство Нїмцям на Шлеску. Удержавнене польскої гімназиї в Тїшинї наступило мимо енергічного опору Нїмцїв і сойму. По послї Кайзері промовив пос. Пєтелец, полемізуючи з виводами послів Демля і Кайзера. Бесїдник висказує переконане, що в Галичинї не лякають ся ґерманізациї, тим то всюди по середних школах плекають дуже поважно науку нїмецкої мови. Обговорюючи квестию Русинів, не соромив ся сей Kołowiec сказати й такої „правди“, „що Русини мають в Галичинї далеко більші права, як кожда инша народність славяньска де-небудь в Австриї. (!!?) По нїм обговорював посол Біанкіні відносини в Далмациї і аферу намісника бар. Гандля, а шлеско-польский посол Міхейда доказував, що Нїмцї на основі специяльно прикроєної виборчої ординациї в Шлеску є дїйсними панами в краю. В судівництві є майже 90% Нїмцїв а також і в шкільництві до недавна були самі Нїмцї. Полемізуючи з виводами посла Кайзера заявив бесїдник, що Поляки не змагають до національної здобичі (?), а домагають ся тільки того, що їм ґарантують засадничі права. На засїданю з дня 25. с. м. промовив найперше мінїстер Гартель і відповідав на інтерпеляциї. Опісля говорив пос. Вольф. Бесїдник заявив, що президент мінїстрів нїчого так не боїть ся, як правильної працї в парляментї. Він є таким самим консеквентним представителем славянщеня державы, якими були Тун і Бадені. Бесїдник обговорював відтак події в Інсбруку і заряджения вимірені против Нїмцїв та заявив, що лиш ческий і польский мінїстер-краяни роблять то, що хотять, а прочі мінїстри ідуть слїпо на руку д-рови Керберови. На засїданю з дня 25. с. м. забрав слово президент мінїстрів др. Кербер. Бесїдник запротестував против виводів посла Пернестерфера, буцїм би правительство заключило союз з одною партиєю в долїшно-австрийскім соймі. Так само неправдою є, мов-би правительство заключило союз з якоюсь иньшою партиєю. Послови Вольфови сказав бесїдник, що инакше дїялось в палатї ради державної а инакше тепер коли він уйшов до неї. Супротив посла Романчука, котрий піднїс жалї імени Русинів, бесїдник признає, що посол той з льояльностию признав, що під многими взглядами настало полїпшене. Бесїдник висказує переконане, що також і дальші, поважні, в спокійній формі предложені баганя руского народу знайдуть відповідний послух в сїй палатї і в галицкім соймі, а розуміє ся і у правительства. Чи мінїстер так дуже похибив, коли партиї того посла порадив стараги ся о осягнене дружного порозуміня в львівскім соймі, то може тепер сам пос. Романчук потвердити. В інсбруцкій справі піднїс др. Кербер, що по правдї італійского факультету в Інсбруцї нема, отже й нема причини покликувати его до житя, коли обі сторони того не хотять. Але формальному замкненю того факультету правительство противне, бо не хоче, щоби студенти, котрі не брали участи в розрухах, стратили курси. Бесїдник ще раз просив палату, щоби она як найкорше залагодила предложене правительства в справі самостійного італійского університету. Наконець апелював президент мінїстрів до всїх партий, завзиваючи їх до працї.

Торговельна угода з Нїмцями.

Торговельна угода австрийско-нїмецка вже майже готова. Фахові референти вже покінчили свої працї, не полагоджено однак ще кілька позиций першорядного значіня. Они будуть отже предложені нарадї мінїстрів, щоби їх там погодити. До сих позиций належить дуже важна для Галичини справа цла від дерева.

Переворсоване реґуляміну.

З Будапешту доносять, що заряд сторонництва социяльно-демократичного візвав провінціональні орґанізациї, аби не брали участи в демонстрациях, які уряджують опозиційні сторонництва а рівночасно щоби не виступали против тих демонстраций. Місто того мають социял-демократи уряджувати окремі демонстрациї і збори виключно в справі загального, безпосередного і тайного голосованя.

Відповіди краєв. президента на інтерпеляциї.

(Конець).

У відповіди на інтерпеляцию пана посла Пігуляка і тов., звернену до мене на засїданю з д. 26. жовтня с. р. в справі непошанованя релїґійних і національних почувань руского населеня, якого допустив ся судов. совітник Мержвіньскі (гл. ч. 124 „Буковину“), маю честь на основі інформаций президиї висшого суду краєвого у Львові оповістити отсе:

Повітовий суд в Заставнї назначив справдї на день 27-го вересня в богато процесах судові термінї і завізвав до них також особи православного віроісповіданя, хоч день сей після гр. кат. і православного віроісповіданя є сьвяточний і як такий занотований в дотичнім списї, котрого мають придержувати ся суди так, як по мисли §. 44, відд. 3 заг. інстр. не вільно на той день взивати до суду православних віроісповідників.

Другий докір, поданий в інтерпеляциї, що сов. суду кр. Мержвіньскі на жалоби внесені по руски, видає вироки в нїмецкій мові є о стільки неузасаднений, що урядовою мовою для судів є мова нїмецка. Вимок від сего правила становлять після розпорядженя мінїстерства судівництва з дня 17. серпня 1864 р. тільки устні розправи. Що до писемного виготовленя вироку в однїй з краєвих мов нема нїякого припису.

Письма з краю.

Із Сторонця Путилова.

Звичайні загальні збори філїї товариства „Руска Школа“ в Путилові відбули ся дня 8. листопада в Сторонци.

По отвореню зборів привитав зібраних голова сердечними словами, желаючи як найлїпших успіхів в нарадах.

Після того, як голова отворив збори, здавав п. Ю. Гордийчук справоздане з своєї участи яко делеґата путилівскої „філ. Р. Шк.“ у вічу учителів з Буковини і Галичини, що відбуло ся у Львові дня 18. липня 1904. (Принято до відомости без дебати). При вільних внесках забрав перший голос п. Мандрик, предкладаючи, щоб філїя заняла ся уряджененем вечерка декляматийно-вокального полученого з представленем аматорским, який би закінчено забавою з танцями.

На се ставить п. Брандель пропозицию, щоб представлене і декламациї виконали шкільні дїти. По довшій а оживленій дебатї, в котрій забирали голос п. п. Балошескул, Гаїбка, Майковский, Шевчик, Брандель, Мандрик, Брага, рішено, щоб самі учителї виконали і уладили вокально декляматорский концерт. Відтак на зазив п. Гордийчука зложили присутні датки на виготовлене адреси звісному нашому неустрашимому письменникови Михайлови Павликови, яку ему вручено в день ювилею 30-лїтної працї, іменем буковинських учителїв Русинів. (На сю цїль жертвували п. судия Федорович 1 кор., п. нотар Клюбер 1 кор., п. С. Балошескул 65 сот., п. Проданик 50 сот., п. Гордийчук 50 сот., п. Брага 50 сот., п. Гаїбка 50 сот., п. Брандель 50 сот., п. Майковский 50 сот., п. Шевчик 50 сот., п. Мандрик 50 сот., пані Брагова 50 сот., пані Гордийчукова 50 сот., пані Балошескулова 65 сот., пані Гаїбкова 50 сот. Разом зібрано 8 кор. 80 сот.) Отсї датки переслано до дальшої диспозициї на руки Іларія Карбулицкого в Мамаївцях. Опісля на внесок голови вислали збори на руки посла Николая рицаря Василька „Вільнодумним“ ось таку телеґраму: „Учительство філїї товариства „Руска Школа“ в Путилові почуває ся до обовязку горячо подякувати Високоповажаним Панам послам з „Вільнодумного Союза“ за витревалу працю около добра цїлого краю і прихильність, яку оказала учителям буковинським полїпшаючи їх матеріяльний бит.“ На се відповів пос. Василько телеґрафічно горячою подякою.

Петко Тодоров.

Мати музики.

(Зі збірки „Нариси і ідилї“).

Коли їй навкучить ся у невісток, так запрошує еї донька до себе. Здавна вже живе она в своїм домі одинока на старі літа. Сини у неї, невістки і донька, а таки живе она сама про себе. Она могла би перейти до дїтий, щоби в супокою доживати старости і втїшати ся внуками. Усїм она мама; невістки клонять ся перед нею з пошаною, сини обожають. На весну еї ниви найскорійше з'орані, а прийде осїнь, так плодам еї піль не дадуть перестояти анї зівянути. Та коли настане зима і наспіють мясниці, тоді приходить до неї один з синів або невістка або донька і просять до себе — і бабка Ґена сидить на почетнім місци поруч гостий, а довкола неї гурток синів, невісток, донька і внуки. Їдять, пють і дякують Господеви за те, чим хата богата — але коли прийде час іти домів, так нїяка хуртовина нї морози не в силї еї здержати.

Молодою дівчиною увійшла она в сей дім, тут дозирала старих свекрів, тут породила і виховала усї свої дїти, з сего місця провела чоловіка на вічний супочинок і відси як стадо пташенят повилїтали еї дїти у сьвіт... Ах! думала стара Ґена, коли-б хотїв еї наймолодший привести невістку у хату, підпору на старі лїта! Та він впертий і чути не хотїв про власне ґаздівство і родинне огнище, і взявши солодких пісень повну скрипку у руки, пішов з нею ген у чужину на мандрівку по сьвіті. І нї слиху нї чутки про него — она сама не знає, чи живе він ще чи помер, чи про неї коли і згадує...

А коли всї до гурту зберуть ся, чує она, що его не стає, — а коли застучить щось в двері, спішить поглянути, чи не він се повертає — а коли у снї забренить его приманчива пісня над нею, так прокидує ся в ночи і підносить наслухуючи голову — та тільки его стара скрипка з позриваними струнами висить на стїнї і їй ще тяжше стає на серци...

Але свого дому не хоче покидати совам та хробам на мешкапе... Дїти дали їй до товариства наймолодшу внучку, щоби таки мала когось при собі, що подасть води і заговорить живе, тепле слово. З нею жила бабка Ґена і нїколи і нїгде не міг загнїздити ся недад в еї хатї і на обійстю. Хоч она вже стара, все стїни чистенько вибілені і мистецки червоним шляком підмальовані; в еї городци цвитуть такі пестрі та пахучі цьвіти, неначе тут молода щаслива жінка так дбає про усе... Але коли побачить она дїру або найде хопту на подвірю, то защемить в неї серце в грудех. — „Так, так, каже тоді до внучки, най я нині-завтра закрию очи, а усему пропасти: хата розвалить ся, бурян заросте обійстє і хиба лиш дикі пси будуть тут шукати захисту“.

І неначе-б побоювала ся, щоби хто зі сусїдів сего не почув, схиляє ся мерщій і виполює живо бурян та хопту.

І так держить бабка Ґена лад в хатї і привчає внучку і надїє ся зробити з неї добру ґаздиню. До керницї нї на танець не пустить еї самої, але у зимі заводить у себе вечерницї.

І сходять ся усї дївчата і хлопцї з низких сусїдних хат і заповнюють велику сьвітлицю старої Ґени. Веселий огонь палахкотить в просторій печи, а бабка Ґена разврaз приносить сама оріхи та сливки і припрошує до них гостий.

— А тепер — она сїдає при огни — засьпівайте менї пісню Нена!

Дївчата спозирають по собі збентежено, починають сьміяти ся, паленїючи спускають голови, аж ось в однім кутї затягла котрась несьміло веселу мельодию — друга за нею впадає у голос і трета і пята і наконець повною струєю котять ся ясні голоси дївчат, бадьоро звенить пісня безжурного музики.

Потонувши в задумі, наслухує мати за піснею, неначе несе она еї ген далеко по веселих дорогах синівских.

...Серед сьміхів і гамору, серед живої метушнї проминув день і нїхто не полишив ся з журбами

Відтак на внесене Мандрика ухвалено, щоб філія зобовязала ся декларацією вступити в члени „Самопомочи". II. С. Балошескул відчитує просьбу виділу центрального товариства учительства краєвого, щоб філія путилівска причинила ся конечно датком 40 кор. на покрите коштів, які поніс комітет аґітаційний в часі заходів около управильненя платні учительскої. По причині, що в касі філії нема тілько засобів, щоб покрити сей видаток, проте бесідник подає слідуючий спосіб на зібране сеї квоти: Кождий з товаришів побираючий платню лично у уряді податковім в Путилові — має 1. грудня зложити на руки п. поборця на згадану ціль 3 кор., а товариші, котрі побирають платню почтою, нехай заявлять письменно і пришлють п. касира податкового, щоб стягнув 3 кор., а єслиб сего не зробили, то нехай відсилають гроші безпосердно по першім на адресу п. Севастияна Балошескула в Дихтинцях поч. Усте Путилів. Отсей проект ухвалено.

В кінци запитує голова зборі, як они задивляють ся на звісні їм безидставні обжалованя, якими парох з Кисилинів о. Др. Антимович обкидує від трох літ без перестанку надучителя Юрія Гордийчука перед шкільними властями?

Зібрані одноголосно висказують обурене супроти поступованя пароха о др. Антимовича і завзивають виділ, щоб удав ся до висших властий шкільних, аби подібні случаї завчасу усували, а покривдженому дали повну сатисфакцію.

По сім замикає голова збори, подякувавши присутним за численну участь і за утяжливий труд, якого дізнали по гірских дорогах та получені з тим немалі видатки.

По зборах удались всі зібрані на площу акцийного товариства, де з громадило ся пару тисяч Гуцулів з околиці Путилівщини і з місцевости щоб взяти участь в основаню товариства „Січ" в Сторонци-Путилові.

За Виділ:

Ю. Гордийчук голова, *Н. Глібка* писар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. листопада 1904.

Іменованя. Президент міністрів, як керманич міністерства судівництва іменував начальника канцелярії в Сучаві Кароля Ґудера старшим директором урядів канцелярийних в краєвім суді у Львові з приділенем до окружного суду в Сучаві.

Із „Вуков. Бояна". Пригадують, що до самого концерту всего пять проб, тому завзивають, щоб члени як найпильнійше ходили тепер на проби. В концерті бере участь, як вже від давна було заповіджено артист-сьпівак п. Уляновский, професор віденьскої консерваторії, про якого голос і вміість сьпівати подаємо кілька стрічок з чужої преси: „Gaz. Nar." з дня 8. листопада пише м. и., „що проф. Уляновский заслугує на загальне признане. Кождий тон виходить у него рівно, з мелянхолійним забарвленєм. Артист сей надзвичайно музикальний, має чисту інтонацію і вироблений віддих, який єму дозволяє довші музичні фрази висьпівувати безперервно." „Kurj. lwowski" пише м. и. „гарний і симпатичний баритоновий голос п. Уляновского знаменито є вишколений і кваліфікує артисту як рідко для естради концертової." „Fremdenblatt" з дня 24. марта 1902 р. пише м. и., „що Уляновский між численними віденьскими баритоністами з'єднав для себе цілий кружок прихильників. Він має дуже приємний орґан і вишколений голос, его виклад теплий і добре нюансований а вимова надзвичайно виразна."

З ради громадскої. Дня 25. с. м. відбуло ся під проводом бурмістра Кохановского засідане ради громадскої. Др. Норст реферував подане стоваришеня різників, в якім вони домагають ся, аби знесено податки, наложені за продажу легких і печінки. Після оживленої дискусиї принято внесене д-ра Норста, що подане стоваришеня різників не можна уважати рекурсом а лише пропозицією, на яку задля недостаточних причин годі згодити ся. Відтак обговорювано приміщеня поліцийної дирекциї, якуб поміщено в старій шпитальній касарни. Значною більшостю голосів принято отсе внесене: Або управа держави принимає на себе закупно і направу шпитального будинка або громада принимає его відновлене, за що дістане 12.000 кор. чиншу найму. Підчас дискусиї над заведенем державної поліциї прийшло до дуже острих перепалок між рад. Вендером а дир. маґ. Відманом.

З суду присяжних. Для четвертого періоду судиїв присяжних, який розпічне ся дня 28. листопада в краєвім суді в Чернівцях назначено отсї розправи: Під проводом віцепрезидента Артимовича на день 28. с. м. против Ігнатія Ваделюка за убийство і на день 29. с. м. против Параски Паламарчук о злочин убийства дитини. На день 30. с. м. назначена розправа під проводом совітника краєвого д-ра Попескула против Николая Ґермана за обиду чести (процес прасовий).

Із тов. укр. студ. „Січ". В неділю д. 27. с. м. о год. 6. вечером реферувати буде. т. Ярослав Весоловский про ювилей М. Павлика. Вступ вільний — За заряд научного кружка *В. Домбровський*, голова.

Пригадуємо, що відчит проф. д-ра Милькович про „Культ Мітри" буде в неділю 27. падолиста в V. салі університету. Початок о год. 3 ій по пол.

Проти „Lex Berzeviczy" обговорюваного нами в однім із попередних чисел нашої часописи відбудуть ся в неділю дня 27. с. м. в сали „Народного Дому" в Празі на Kral vinohradach демонстрацийні зібори немадярских академиків із Угорщини.

До кваліфікацийного испиту учителів шкіл народних, що відбув ся с. м. в Чернівцях, зголосило ся 122 кандидатів і кандидаток а то до повного испиту 52 матурантів а 36 матуранток, 8 помічників а 15 помічниць, відтак 5 до специяльного а 6 до доповняючого испиту. 3 них не допущено до испиту 2 учительок, що не мали ще повної дідактичної практики, 3 кандидатки не явили ся а 10 кандидатів і кандидаток відтягнуло ся підчас испиту. На 107 питаних репробовано 27, отже остає 80, що зробили испит з добрим успіхом, між ними 2 учительці з відзначенем. Русинів зголосило ся 22 матурантів а 6 помічників, з Русинок 5 матуранток а 5 помічниць і 2 учителів до доповняючого испиту; разом 40 осіб. 3 них зробило испит 23 а то 12 матурантів, 5 матуранток, 2 помічників, 2 помічниць а 2 доповнили кваліфікацію; репробовано 10 а то 7 матурантів, 2 помічників і 1 помічницю, а відтягнуло ся 7 осіб а то 3 матурантів, 2 помічників і 2 помічниці. Отже висліді испиту дуже некористний, бо на 40 кваліфіковано лише 23, себто ледво 58%, що повинно на будуче кандидатів спамятати і заставити до серіозної праці, тим більше що испит буде чим раз то острійший, бо число учительских сил більшає з кождим роком, отже є з чого вибирати. Імена кваліфікованих учителів і учительок є слідуючі, причім викладову мову означаємо великими а предмет малими буквами: Р(уске), В(олоске), Н(імецке) і н(ольске): Сильвестер Альбота Р. Н. в., Касиян Балабащук Н. В., Юлій Білобрам Н., Николай Болбока В. н., Пант. Боросан В. Н., Василь Ботезат В., Модест Булиґа В., Стефан Константинович Н., Дмитро Коржан В., Василь Козмович В. Н., Іля Бока В. Н., Василь Ґерман В., Михайло Ґяца В. н., Іван Григорій Р. н., Вільг. Ген Н., Федір Гнатюк Р. н., Федір Городиский Р. Н., Орест Ілюк Р. Н., Фр. Руд. Єкнер Н., Володислав Корниляк Р. н. п., Василь Лікперта Р., Василь Лупашко Р. Н., Николай Меленка Р. н., Евсевій Меркеш В., Петро Молдован В., Александер Найґер Н., Юрій Попескул В. н., Рудольф Розброй Н. В., Симен Савуляк Р. н. п., Мариян Созаньский Н., Мих. Стшижевский Н. р., Петро Субчиньский В., Дмитро Тaраньґул Р. н., Василь Запрацан В., Теофіль Бачиньский Р. н.; Люїза Адельсберґер Н., Ольга Балошескул Р., Софія Березовска Н. В., Евгенія Бітнер Н., Наталія Бріхце Н., Анна Дубик Р. Н., Еміліа Гавзер Н., Йосифа Грон Н. (з відзначенем), Исидора Ільницка Р. Н., Анна Яновска Н., Естер Каснер Н., Марія Клим Р., Ревека Кремер Н., Гізеля Кшеменецка Н. н. (з відзначенем), Амадія Кулїцка Н., Стефанія Маєрн Н., Ізеля Мітельска Н. Р. Елеонора Митрофанович В., Ґабріеля Назаревич Н., Наталія Окунєвска Р., Герміна Шпайт Н., Дебора Померанц Н., Ґеновефа Романович Н. в. р., Кльотільда Романовска Р. н., Антонія Рубіш Н. В., Роза Шметерлінґ Н., Стефанія Серадска Н., Параскева Туртурян В. Н., Стефанія Врабіуца В. н., Федір Малик Р., Франц Зомер Н., Іван Шадковский Р.; Аглая Бачиньска В., Ольга Данчул Р., Іванна Гак Н., Вікторія Шварцер Н. в., Єлена Сміґельска Н., Софія Цімер Н. н., Софія Руснак Р. н., Віктор Влайко Р. Відтак доповнили испит: Стефан Драчиньский з німецкого а Казимир Петращук з волоского, Онапас Руснак і Ник. Міґалескул з релиґії.

„Живий дневник" і вечерниці в Вашківцях н. Ч. З нагоди сходин станївскої філії „Руска школа" зібрала ся в Вашківцях д. 20. с. м. доволї численна інтелїґенция. Між иньшими прибули з Черновець п. інспектор Попович, проф. др. Маковей, много академиків, а з провінциї споре число п. учителів. По сходинах, в яких пізнійше подамо справоздане, відбули ся заходом тов. „Руска Бесїда" велике вечерниці з танцями. Перед вечерницями вийшов „Живий дневник" під редакциєю д-ра Маковея і при співучасти „редакторских сотрудників" Гарасимовича, Калиновича і Гринцишина. В касиновій салї, яку дуже гарно удекорував п. академик Стрийский, виходив „Живий дневник", получений з „postillon d'amour". Др. Маковей в своїй „вступній статї" перейшов буковиньску літературу, схарактеризував буковиньских писателїв і звернув увагу на ту невідрадну обставину, що ми волїємо радше познакомлювати ся з чужими письменниками, чим з своїми власними. Відтак відчитав ще кілька своїх дотепних поезий. Акад. Стрийский розповів свою гумореску п. з. „Спомини" з прогульки, чим дуже убавив публику, а сотрудники відчитали найновійші „телеґрами". „Живий дневник" своїм добірним змістом зєднав для себе симпатию у присутних, головно у дївчат, які хоч були може заціквалені, але всеж таки нетерпеливо ожидали вечерниць, які розпочались допера о півночи. *(к.)*

Православна консистория а руский нарід. — До китички подвигів консисторскої кліки приходить нова цьвітка. Як консистория до тепер дбала про руских сьвящеників се вже відомо надто добре. Відомеї й те, якими „культурними способами" будучі проповідники евангельских наук хотїли тогід позбути ся своїх руских товаришів-богословів. Сего року число руских богословів значно побільшило ся от і видумали ромунїзатори нову штуку, щоб їх позбути ся. Ще й досї не принято нікого до семинаря, хоч давними роками справу принятя полагоджувано вже о один місяць швидче! Вістре сего поведеня звернене проти Русинів: Ромунїзатори думають, що таким побутом приневолять біднїйших руских богословів, щоб не могучи перетривати сеї дуже хитрої „провізориї" перекидали ся на иньший факультет не хотячи наразити ся на втрату семестру. Воно й справдї є, бо один руский богослов п. В. вже й пішов тим шляхом. — Чиж консистория поза своєю політичною дїяльностию не найде тілько часу, щоби полагодити справу принятя богословів до семинаря? І щож варта всякі навіть не зааранжовані „свыше" (як се було недавно) заяви довіря для митрополита й консисторії в сьвітлї неоспоримих фактів?!

Фреквенция росийских університетів. На університеті в Москві є записаних 4845 студентів, в Петербурзї 3855, в Київі 3250, в Гельсинґфорсї 2500, в Юрєві (Дорпат) 1800, Одесї 1500, Харкові 1450, Варшаві 1340, Казанї 902 і в Томску 650 студентів.

Із судової салї. Нинї відбула ся перед відкликовим сенатом в Чернівцях розправа против трох січовиків із Ошихліб із § 491. Трибунал під проводом сов. Ф. Калитовского потвердив увільняючий присуд І. інстанциї кіцманьского суду повітового. Докладнїйше справоздане із розправи подамо в слїдуючім числї.

Розправа в справі убийства міністра Плевого. З Петербурга доносять, що розправа против убийців міністра Плевого — Сасонова і Сікорского відбуде ся дня 13. грудня в Петербурзї.

Відкрите нової планети. Директор краєвої звіздарні в Гайдельберґу радник двору Макс Вольф відкрив при помочи фотоґрафованя неба нову планету тринайцятої величини.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Д-ра Фр. Мочніка „**Рахункова книжка**" для австрийских вселюдних шкіл народних. Видане в трох частях. Трета часть: Ступень висший. Обробили К. Кравс і М. Габерман, переложив Омелян Попович. Цїна в оправі 90 сотиків. Відень. Ц. к. видавництво книжок шкільних. 1905". — Отже послїдна часть рахункової книжки для 5. і 6. року 1—3 клясових шкіл, котру покищо належить уживати в 5. і 6. році шкільнім і 4—6 клясових шкіл, бо пята рахункова книжка ще не появила ся й у німецкій мові.

дома. Хто з дівчатами жартував у веселім танци, хто в тіни зелених буків кріпив ся огнистим вином — кождий повертав тепер пізним вечером верхом на жвавім кони до села. А попереду музика — він перший. А за ним в нестримнім бігу тупотить і пирскає громада бистроногих коний — розвівають ся, мають на вітрі їх чорні, понурі гриви. І коли їхали они через ліс, зашуміло у нім, а не було вітру — а коли полем летіли, заблисло сьвітло, а не було огню.

Посеред ланів розбили вандруючі цигани свій табор. „Усї ми нині вживали радощий дня, усї ми нині шукали щастя. Ходіть, поспитаєм в циганки, що котрому з нас суджено" — так закликав оден з пустаків хлопців і в мить завернули товариші кіньми до шатра.

І призирала ся ворожка чародійному бобови і предсказала кождому, яка доля єму написана. Наконець прийшла черга і на музику.

„Циганко, чорна циганко, що маєш менї повісти?" І Нено сїпнув гарно вкрашеними поводами, аж кінь високо зіпнув ся на задні ноги.

— Що тобі стоїть писано? Які дарунки везеш ти з ярмарку батькови і неньцї, братям і сестрам?

— Дарунком я сам, а везу їм радість...

„Хай не во гнїв се буде тобі сказане, але иньша доля тобі суджена... Слухати буде тебе кожен, лиш ти не будеш мати нікого, за ким бись наслухував. Що ти людям меш казати, не скаже тобі нїхто. Усїм будеш нести радість, але тебе нїхто не потїшить. Але коли прийде до танцю, ти приґравати іно будеш до нього, та дивити ся на втїху, яку другим даєш, але до гурту веселих не пристанеш; одинокий меш стояти у товпі і сам зі себе не зазнаєш радости...

І дальше як вихор помчали полем хлопцї-молодцї; хто віру імився циганції? А по переду музика — він перший. А за ним в нестримнім бігу тупотить і пирскає громада бистроногих коний; розвівають ся, мають на вітрі їх чорні понурі гриви...

(Конець буде).

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Отсим подає до відомости що вже надійшли артикули осенні.

Обув. Склад ц. к. ґоудиярскої фабрики обуви Ф. А. Попера як також Чапека. Найбільший вибір ріжнородної обуви для панів, пань, і дїтий. Черевики з Chevreaux, Corcalf, з телячої сатинованої шкіри і т. и. Черевики до ношеня дома і до турнованя. Все з найлїпшої сорти.

Товари футряні. Найбільший вибір дамских боа, як також всїлякого рода зарукавків. Послїдна новість. Шапки для хлопцїв, перскі кучми і иньші суконні шапки.

Товари зимові і вовняні. Правдиве Єґеровске і Д-ра Лямана біле, рукавички, огрівачі пульсів і колїн, огрівачі стїн, паньчохи правдиві вовняні, хусточки, онучі. чепцї і. т. и. для пань, панів. дївчат і дїтий.

Конфекция блюзок Ґольфа і камізельок для пань, панів, дїтий, дївчат, до того жакети і чепцї.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів І. Г. Іта у Відни, і Осипа Піхлера і Синів в Ґрацу Борсолїна в Александриї. Найбільший вибір капелюхів Габіґа, найлїпших і найдешевших фабрикатів з фільцу, льодену, плїшу і т. п. в ріжних фасонах. Цилїндри і кляки після найновійшої моди

Шапки найновійшого фасону для пань, панів, дївчат, хлопцїв і дїтий.

Кравратки і біле після найновійшої анґлїйскої моди. Сорочки мужескі, білі і в ріжних красках найлїпшого рода, модні ковнярики, маншети і хусточки до носа.

Артикули до польованя. Револьвери, рушницї найріжнороднїйшої конструкциї і амунїция. Кальоші і черевики до снїгу найлїпших виробів.

Артикули до подорожи, ташки з замочками або без них, валїзи, пуделка на капелюхи, пледи, мішочки на біле, парасолї, кошики на начинє, нецесарія, коци і т. и. шкіряні товари.

Склад дамских і мужеских американьских черевиків незрівнаної якости виробу Гатгавая Зоуле і Гарінґтона в Бостонї.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієстї.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівцї, ул. Палати краевої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

60 (1—10 н.)

Мінцер і Шехтер

торговля товарів дамскої і мужескої конфекциї

Чернівцї, Ринок

(в забудованю маґістрату) напротив „Буковиньскої Щадницї“.

Найбільший вибір

зимових артикулів як черевиків, капелюхів фільцових зарукавків, боа, шапок і біля, системи Єґера, ковнїриків, маншетів, краваток, рукавичок, паньчіх, перфумів, куфрів до подорожи і т. д.

Найдешевші і сталі цїни.

Фабричний склад 57 (2—12) с. н.

найлїпших петербурских кальошів і черевиків до снїгу для пань, панів і дїтий.

Замовленя з провінциї виконують ся сейчас точно і дешево.

Марка охоронна: **котвиця**

LININENT. CAPS. COMP.

з аптики Ріхтера в Празї,

загально признаний знаменитий **усмирюючий лїк на втиране** по цїнї 80 сот., 1·40 кор. і 2 кор. можна купити у всїх аптиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оріґінальних фляшах з нашим охронним знаком **„котвиця“** з аптики **Ріхтера** і для осторожности приймати лише фляшки тим охоронним знаком яко правдиві. 46 (8—40)

Аптика Ріхтера

„під золотим львом“ у Празї, улиця Єлисавети ч. 5.

Я, Анна Чіляк

58 (2—52)

завдячую власному винаходови помади, через котрої уживанє, зріст мого волося дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноке средство проти випаданя волося, скріпляє і приспішає єго зріст віддає великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисеню і сивіню, взагалї чудотворна ся помада вертає волосям так на голові як на бородї натуральну полискуючу бавру. Дїлає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала єї 14 місяцїв.

Цїна одного слоїка

1 зр., 2, 3 і 5.

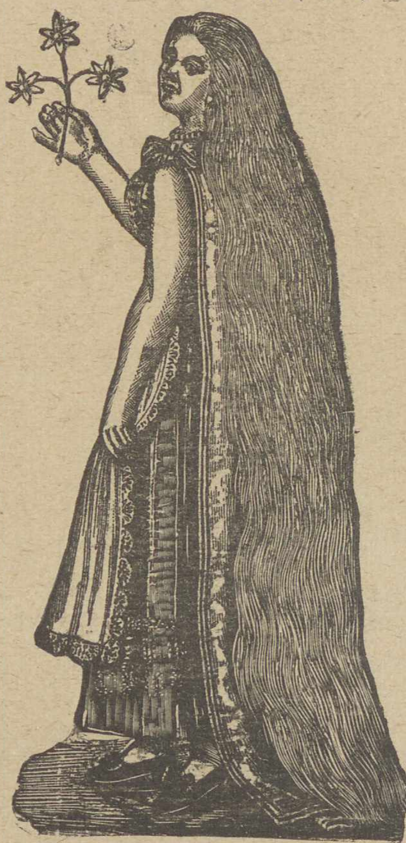
Щоденна розсилка в цїлий ссвіт

за попереднім надісланем гроший, або за послїплатою. Найлїпше замавляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Віденъ

I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: **Шмід і Фонтін.**

Зміна льокалю.

Адвокатска канцелярия

Др-а Т. Бендевского

містить са від 1. грудня 1904

при ул. Рошівскій ч. 10.

(Телефон ч. 147.) 59 (2—4)

Друкарня „Рускої Ради“

виконує

всїлякі роботи друкарскі

скоро і дешево.

Цїни їзди до Америки

першоклясовим поспішним і почтовим парівцем. — Їзда через океан тріває 6 день.

Проста лінія без пересїданя.

Цїни їзди III. клясою:

з Гамбурґа до Ню-Йорку . . . . K. 118.— 46 (8—12 с.)

з Антверпії до Канади (Quebec). „ 94.—

розуміє ся з цїлим утриманем через час їзди на кораблі. — Всяких иньших інформацій що до їзди в **Полудневу Америку, Африку** як також їзди для приємности **по середземнім морю** уділяє концесіоноване ц. к. міністерством справ внутрішних **бюро подорожне** (лїнія Гамбурґ—Америка) в Чернівцях,

Герман Мітельман, улиця Ратушева ч. 11.

Одинокою дорогою до

КАНАДИ і АМЕРИКИ

є бюро **М. Г. Фрейдберґа** в Антверпії.

Лиш ся переправа надає ся до заморских країв! Ся переправа є найдешевша! Дорога із Черновець до Канади треває 10—12 день! **Лиш 66 левів коштує перевіз до Канади, а до Нового Йорку лиш 81 левів і пять шусток!** Кромі нечуваної дешевні дістають люди науку як їм за морем обходити ся хотївши до лїпшого маєтку прийти, а се є найголовнїйша точка кождого подорожного! В жадній переправі не дістають люди сеї науки! Жадайте завчасу проспектів і поучень, і сокотїть ся аби не попасти в злі руки і на злу дорогу, котрою люди їдуть гей худоба! Лиш в сего аґента найдете справедливість і чоловічество ба й таку раду, котра за морем принесе Вам більшу користь!

Адресуйте до него так: 54 (4—10 н.)

М. Г. Фрайдберґ, Антверпія, Van Leriusstraat. **Belgia.**

ОБРАЗЕЦЪ ОБЕРТКИ ДЛЯ ЧАЯ.

ВЫСОЧАЙШЕ УТВЕРЖДЕННОЕ ТОВАРИЩЕСТВО ЧАЙНОЙ ТОРГОВЛИ и СКЛАДОВЪ

БРАТЬЯ К. и С. ПОПОВЫ

КиС

ЧАЙ

До набутя у 48 (7—? н.)

ШМІДА і ФОНТІНА

Чернівцї, ул. Головна Enzenberg-Hauptstr.

Як Хочете

добре і дешево купити, то удайте ся до найстаршого, найбільшого і вельми в товар заосмотреного 49 (8—? н.)

Магазину додатків для кравців і модисток

Салямона Ґольдшміда

Чернівцї, улиця Головна ч. 6

Замовленя на провінцию виконують ся якнайскорше

Кождий курець, повинен жадати руских паперців цигаретових ‚Козак‘, ‚Кобзар‘, ‚Гуцул‘. 53 (7—26) Трубки цигаретові: ‚Козак‘, ‚Федькович‘. всюдидо набутя!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.